

MANDAT FOR POLITIETATENS UAVHENGIGE VARSLINGSOMBUD

1. Formål og bakgrunn

Varslingsombudet (Ombudet) for politietaten er uavhengig. Ombudets sekretariat er lagt til Statens sivilrettsforvaltning på Hamar. Ombudet skal ha som hovedoppgave, på en tillitvekkende måte, å undersøke interne, nærmere definerte varslingsaker på arbeidsgivers vegne. Ombudet skal avklare om det foreligger kritikkverdige forhold, og på denne også måten bidra til økt tillit, forbedring og læring i etaten.

2. Rettslige rammer mv.

En arbeidstaker kan alltid varsle internt, eksempelvis til en «representant for arbeidsgiver» eller i samsvar med virksomhetens rutiner for varsling, jf. arbeidsmiljøloven § 2 A-2. Et varsel til Ombudet er intern varsling.

Når det er varslet om kritikkverdige forhold, skal arbeidsgiver sørge for at varselet innen rimelig tid blir tilstrekkelig undersøkt, jf. arbeidsmiljøloven § 2 A-3. Varslingsombudet skal behandle og undersøke nærmere bestemte saker fra politietaten på arbeidsgivers vegne, jf. arbeidsmiljøloven 2 A-3 (1). Varslingsombudet skal sikre at disse varslings sakene mottas og behandles på forsvarlig måte.

Dette mandatet skal sees i sammenheng med saksbehandlingsreglene (vedlagt).

3. Ombudet

Departementet oppnevner personer til Ombudet for to år av gangen. Ombudet skal bestå av 3-5 personer avhengig av behovet for tilstrekkelige ressurser. Ombudsrollen ivaretas av en leder med tung juridisk bakgrunn, eksempelvis en ansatt i akademia, en dommer i de alminnelige domstolene eller en erfaren arbeidsrettsadvokat. I tillegg bør Ombudet knytte til seg kompetanse med politifaglig bakgrunn og innen organisasjonspsykologi, og ev. også et medlem med påtalefaglig bakgrunn.

4. Saker Ombudet skal ta til behandling

- Saker der det varsles på leder/nestleder på nivå1 i et organ i politiet, bortsett fra politidirektøren.
- Saker der arbeidsgiver har undersøkt og vurdert varselet, men der det varsles på behandlingen av saken.
- Andre saker der arbeidsgiver mener det foreligger forhold som tilsier at varslingsombudet må undersøke saken, for eksempel varsler på nivå2-ledere eller komplekse varslingsaker.

Ombudet skal også behandle ev. anonyme varsler som faller inn under sakstypene ovenfor.

Dersom Hovedverneombudet eller tjenestemannsorganisasjonene sentralt mener at en varslings sak bør overføres fra politiet til Ombudet, kan de spille dette inn overfor arbeidsgiver som må vurdere dette.

5. Overordnede føringer for Ombudet

- Uavhengig og upartisk

Varslingsombudet skal være uavhengig og upartisk i sitt arbeid, og kan ikke instrueres om lovtolkning eller skjønnsutøvelse. Det må ikke foreligge omstendigheter som sår tvil om Ombudets evne til å utføre arbeidet på en tilstrekkelig uavhengig måte. Dette gjelder i

relasjon til arbeidsgiver i den enkelte sak Ombudet har til behandling, saksforhold og den eller de som antas å være berørte.

- Saksbehandlingstid
Undersøkelsene skal gjennomføres så snart som mulig. Varslingsombudet må imidlertid benytte tilstrekkelig tid slik at undersøkelsen gjennomføres forsvarlig, herunder at alle berørtes interesser blir ivaretatt.
- Kompetanse
Varslingsombudet kan knytte til seg bistand fra andre i det løpende arbeidet med undersøkelsene.
- Forvaltningsloven og offentleglova, herunder taushetsplikt
Varslingsombudet og ev. ekstern kompetanse har taushetsplikt for opplysninger som fremkommer i undersøkelsene. Reglene i forvaltningsloven og offentleglova gjelder.
- Personopplysninger
Personopplysninger skal behandles i tråd med det til enhver tid gjeldende regelverk.
- Graderte saker
Varslingsombudet skal som hovedregel ikke behandle graderte saker.

6. Ombudets hovedoppgaver og roller

- Innledende saksbehandling
Motta, klassifisere og vurdere, innkommende varsler og henvendelser fra ansatte i politietaten.
- Siling
Sende varsler til kontaktpunkt i politet hvis undersøkelsen av varselet skal skje der i henhold til mandatet.
- Omsorgsplikt
I tilstrekkelig grad informere kontaktpunkt i politiet om saker Ombudet har til behandling, slik at virksomhetene kan sikre de ansatte forsvarlig arbeidsmiljø i henhold til gjeldende saksbehandlingsregler.
- Undersøkelsen
Undersøke varslingssaker definert i dette mandatet.
- Anbefalinger
Utarbeide en rapport hvor Ombudets vurdering av saken fremgår, samt eventuelle anbefalinger til arbeidsgiver for videre oppfølging.
- Veiledning
Veilede ansatte som vurderer å varsle, har spørsmål om hvordan et varsel behandles etc., ev. gjennomføre opplærings- og kompetansehevingsaktiviteter overfor politiets varslingsgrupper eller andre i politiet etc.

7. Rapportering og evaluering

Ombudet skal bistå departementet i evalueringen av ordningen. En første evaluering skal gjennomføres innen ett år etter etableringen av Ombudet. Politiets verneombud og tjenestemannsorganisasjoner skal involveres i evalueringsarbeidet.

Politidirektoratet skal følge opp Ombudets anbefalinger og vurderinger, og rapportere til JD i den ordinære styringsdialogen. Direktoratets oppdrag vil fremgå av de årlige tildelingsbrevene fra JD.